

פנדורה

עיתון לסבי

נוליון מס' 5 | דצמבר 2003

המיתוס ושברו שיחות על סקס לסבי

וגם: פמיניזם ואהבה • הביצה הלסבית • סיוע משפטי בחינם
• מאכלים מעוררי חשק • והמדורים הקבועים: מזווית פסיכולוגית,
ארון הקודש, אבא-בת, Latebloomers, אימא סדרתית וסיפור קצר

דבר ראשון לילך גליל

אימא של חברה שלי מוטרדת כבר כמה שנים בבעיה טכנית ככדת משקל. מעבר לזה שהיא מתקשה לקבל את העובדה שהבת שלה נשואה באושר לאישה אחרת, ככל שיחת טלפון שגולשת אל הנושא, היא לא יכולה להימנע מלהטיח בחברתי ההמומה: אבל איך לעזאזל אתן עושות את זה? אז אין צורך בתשובה, כי אנחנו יודעות אותה, וחורץ מזה שהיא לא ממש רלוונטית. כי בהנחה שאנחנו לא ממש יכולות להפריד בין סקס טוב לבין אהבה, בטח תסכימו שאין לנו שום בעיה "לעשות את זה", ולעשות את זה טוב. אז מאיפה נולדו כל האמירות האלו, שאנחנו "לא אהובות סקס", ש"אחרי שנתיים ביחד הסקס הוא לא העיקר", ש"LBD היא נחלתה של כל זוגיות לסבית ממושכת", ושבמיטה של לסביות רק החתול הוא זה שמאושר?

אז מה הסיפור עם החתול?

ההיסטוריה. במקום לכתוב שהם משעממים וחסרי יצירתיות במיטה, היה להם יותר נוח להמציא את המיתוס של "כואב לי הראש", ולהפוך את הנשים לפאסיביות. כי למרות המהפכה הפמיניסטית, עדיין נתפסות בחברה ההטרנססקסיסטית שלנו נשים שאוהבות סקס כ"קלות להשגה", "זולות" ו- אף לא - "בלונדיניות". כשזה מגיע ללסביות, החגיגה בעיצומה. נשים שעושות סקס זו עם זו הן קודם כל מושא הפנטזיה של גברים רבים (למה, תסבירו לי, למה?!), אבל ההנחה הרווחת בקרב הלא-מביני-דבר היא, שמעבר לעדינות, רכות ואהבה - בטח אין שם ממש סקס. כי איך יכול להיות סקס בלי חדירה, ואיך יכולה להיות חדירה בלי זין? ואם כבר יש שם איזה דילדו, אז בשביל מה לעשות את זה עם אישה? אתן יודעות, כל השאלות המעייפות האלו. לא, אנחנו לא ניכנס לזה עכשיו. כי להתמקד בדיון על סקס בשאלה אם יש שם זין או לא, יהיה החמצה גדולה. אנחנו כבר מעבר לזה, וכבר נאמר ש"סקס לסבי זה מה שאנחנו צריכות לגלות בעצמנו, לעשות כמה שטוב לנו ואיך שנעים לנו" (יענה גונן, "הזמן הוורוד"). חוץ מזה, אם גברים ונשים סטרייטיות יחליטו גם הם להשתחרר מהתפקידים הקבועים מראש, אז אולי גם לוויאגרה יהיה פחות שימוש בשוק ופחות נשים יסבלו מכאבי ראש. אבל גם אצלנו, הלסביות, לא הכל ורוד. כולנו גדלנו באותה חברה, עם אותן ציפיות ותבניות מוגדרות מראש. הקשיים והניכור שאנו זוכות להם לפעמים, ניכרים הפעם בכמה מדורים בגיליון הנוכחי של פנדורה. כלסבית את חשה מנוכרת כשזה נוגע להליכים משפטיים, כשאת יושבת מול ספת הפסיכולוגית ולא בטוחה אם הוא רוצה לשנות אותך, וכלסבית שמנחה קבוצות נשים את מוצאת עצמן מתלבטת בכל פעם מחדש אם לצאת מולן מהארון. ועוד לא הזכרנו את האימא הלסבית שצריכה להתמודד עם הגנתה של הבן שלה, או עם הטרנסג'נדרית הלסבית שמרגישה שמתעניינים בה רק בגלל "התופעה".

כן, כולנו "חריגות", אבל החריגות הזו - יש לה גם יתרונות. כי בתור כאלו, אנחנו יכולות להמציא בכל פעם את הגלגל מחדש. ואם כבר ממציאים, אז רצוי לעשות את זה ביחד, זו עם זו, ולטבל את זה בסקס משוכח. טלי אפל יצאה לחקור על מה בדיוק אנחנו מדברות כשאנחנו מדברות על סקס, או על אהבה, ואחת ה"תגליות" שלה הייתה שהכמות היא ממש לא העיקר. אז כואו נשאיר את החתול בצד ונתמקד באיכות. וכמובו. נמשיך להזדיין. בסבלנות ובאהבה.

בשער: המיטה הלסבית - המיתוס ושברו. צילום אילוסטרציה: תמר טל

עיתון פנדורה - מגזין לסבי דו-חודשי
גיליון מס' 5, דצמבר 2003

המזל: ♀ קל"ף - קהילה לסבית פמיניסטית

CLAF - Community of Feminist Lesbians
P.O. BOX 22997 Tel Aviv, 61228 Israel
Tel: +972-3-7398816 Fax: +972-3-7399077

כלאפ

مجموعة المثليات النسوية

עורכת: לילך גליל

עיצוב גרפי: סטודיו צפירי צ'כנובר 03-5185864

חברות מערכת: עינב זילבר, נילי יקר,

דנה ג. פלג, עדן ארזי, טלי אפל

מודעות: איילת שחר 053-542695

כתובת המערכת: בית קל"ף, שד' יד לבנים
22, מקלט ציבורי 842 ת"א, טלפון: 03-7398816

דוא"ל: claf@gay.org.il

לתגובות, הערות והארות:

ת.ד. 22997 ת"א 61228.

יא באימי"ל: pandora2003@walla.co.il

עיתון פנדורה מגזין לסבי דו-חודשי

הגיליון הבא "צא ב-1 בפברואר 2004

לוח האירועים הארצי הבא "צא

ב-1 בינואר 2004.

לפרסום אירועים: 03-5669744 (להשאיר הודעה).

מני ל"פנדורה" וקבלת העיתון בדואר

במעטפה דיסקרטית, נא לפנות לקל"ף,

טל: 03-7398816 ת.ד. 22997 ת"א 61228.

יא באימי"ל: claf@gay.org.il

הפקת העיתון והוצאתו לאור

מתאפשרת הודות לתרומה מיוחדת

פנדורה נפרדת מיטל בן-ארי,
composition סטודיו לעיצוב גרפי,
ומודה לה על תרומתה.

דעה אחרת

משפחת הביצה

מאת: J.O. גלי

הכלל הפשוט בביצה: בין כל שתי לסביות עוברת (לפחות) אקסית משותפת אחת, וכשהזהות הלסבית הופכת לקיצונית-בלעדית, הביצה הופכת בהכרח למשפחה האלטרנטיבית. וכיאה לקבוצות מוחלשות, מה שקיצוני יותר - טוב יותר

עשרה אחוזים מאוכלוסיית הנשים בארץ אינן זקוקות לניקוד כדי לקרוא את המילה 'ביצה' בחריק ולא בצירה. למרות שכבר חצית את השלושים שלי, עד לפני כחודשיים היה המונח הזה עבורי הגדרה נייטרלית מהמילון, שקשור בעיקר לנרקיסים ולספרי ילדים. המפגש ההזיתי עם התופעה הוא עדיין טראומה טרייה ולא מעובדת בנפשי הצעירה.

הכלל הפשוט המגדיר את הביצה הזו הוא, שבין כל שתי לסביות עוברת (לפחות) אקסית משותפת אחת. אך למרות זאת, הסקרנות האנתרופולוגית לא מרפה. יש משהו מושך בחמימות, בדביקות ובטובענות של הביצה, הרצון לבדוק את הקצה, לטבול רגל זהירה ולחוש רק בקצות האצבעות, בזהירות, שלא ליפול אל המדרון החלקלק. הביצה היא תחליף (ראוי?) לארגון העתיק בעולם - המשפחה. כמו חמולה או שבט, היא מספקת ביטחון ושייכות, הגנה מפני העולם הפטריאכלי האכזר, הנוקשה, הדוגמטי שבחוץ. כאן אפשר להיות בתוך בועה של נשים, להתעלם מהעולם החיצוני ולשמר אמונות ותפיסות עולם משותפות וטהורות, מבלי להתמודד עם המורכבות שבחוץ.

בתמורה לביטחון ולשייכות שהיא מספקת, החמולה מכתובה "חשיבה קבוצתית" שכוללת טקסים, כללים ונורמות התנהגות משלה, וכיאה לקבוצות מוחלשות, מה שקיצוני יותר - טוב יותר. זה מזכיר את הקבוצות העדתיות בחברה הישראלית שניסו "להסתתר", להידמות לקולקטיב, ולשמש סימני היכר ייחודיים להן. שנים אחר כך הן נאלצו להקצין אותם סימני היכר כדי לעשות את ההפך: להבליט את ייחודיותם וזהותם. כך בדיוק נוהגות גם בנות הביצה: יוצאות מן המאורות האפלות היישר אל מצעד הגאווה. קבוצות שהצליחו לעבור בשלום את התנודות הללו, הצליחו להתמקם בכבוד ובגאווה בפסיפס החברתי הישראלי, והזהות הספציפית שלהן אומצה אל חיק הזהות הישראלית הכוללת.

כשהזהות הלסבית הופכת לזהות קיצונית-בלעדית, הביצה הופכת בהכרח למשפחה האלטרנטיבית. הביצה היא מוסד חשוב ופונקציונלי כחממה חברתית נוחה להתפתחות ולגיבוש הזהות הלסבית, אולם אלו שהביצה עבוין היא יותר מאשר תקופת מעבר, הופכות להיות חלק ממנה כמו הייתה תחליף למשפחה אמיתית. וכשכולן אחיותייך - אני לא בטוחה שיש לך באמת אחות, משום שהביצה אינה אלא משפחה מדומה, פתרון זמני, ולעולם לא תוכל להיות תחליף למשפחה אמיתית.

סיוע משפטי בחינם

כן, מסתבר שזה אפשרי. מה לעשות כשצריך עזרה משפטית ואין כסף לשלם על זה

"בתחילה לא סירפתי לעורכת הדין שלי שאני לסבית", אומרת אורנה, "כי פחדתי שזה ישפיע על היחס שלה אליי. לאחר זמן הבנתי שיכול להיות שבעלי לשעבר יעלה את זה בדיון בבית המשפט על משמורת הילדים, ושאיני חייבת לספר את זה. היא הגיבה יפה, רק קצת כעסה שלא אמרתי את זה מיד בהתחלה."

חשוב לזכור, שכאשר מדובר בעניינים אישיים, ובמיוחד בענייני משפחה וסכסוכים, הרגשות המעורבים מקשים מאוד על הצדדים ולא תמיד אפשר לשקול את המצב בצורה נכונה ולהתנתק כראוי. עורכת דין יכולה לראות את הדברים מפרספקטיבה אחרת, ממרחק מסוים. אורנה, שעומדת עכשיו בפני דיון גורלי בבית המשפט, אומרת: "מאוד חבל שאני צריכה כל כך הרבה כסף בשביל להבטיח לעצמי ולילדיי ביטחון בעתיד. למזלי, יש לצדי עורכת דין שאני סומכת עליה ויש לי את הסיוע המשפטי הזה בחינם, שהוא ממש הצלת חיים עבורי. אני לא יודעת מה הייתי עושה בלעדיו."

einav_zilber@yahoo.com

ההכל בהתנדבות. גם כאן הסיוע נקבע לפי מבחן יכולת כלכלית, והוא מיועד למי שמבחינה כלכלית אינו זכאי לסיוע המשפטי של המדינה. הפנייה ל"שכר מצווה" נעשית טלפונית לקו חם, או דרך תחנות הסיוע שפועלות ברחבי הארץ. בנוסף למסגרות אלו, קיימות מסגרות המעניקות ייעוץ משפטי ראשוני וסיוע כללי מטעם עורכי דין או סטודנטים למשפטים, כמו למשל, מסגרות הפועלות באוניברסיטאות ובמכללות, ש.ג.ל. שירות ייעוץ לאזרח, הל"ב במשפט ואחרות, וצ"ו, נעמ"ת, האגודה לזכויות האזרח, וגורמים נוספים (ר' מסגרות).

טיב הטיפול

"כשהתחיל הסכסוך פניתי לנעמ"ת", מספרת אורנה. "עורכת הדין שם נתנה לי ייעוץ בסיסי והציעה ללוות אותנו בתהליך גישור, אבל בעלי לשעבר לא הסכים לכך. לאחר שקיבלתי את כתב התביעה פניתי באופן פרטי לעורכת דין ידועה בתחום. היא ניתחה את המצב והסבירה לי את כיווני הפעולה הפתוחים בפניי. פגישת הייעוץ עלתה כמה מאות שקלים והבנתי ממנה שניהול התיק כולו, כולל הכנת המסמכים והופעות בבית המשפט, יכולים להגיע לכמה אלפי דולרים. זה סכום בלתי סביר שאין לי שום דרך לשלם אותו."

אורנה פנתה ללשכת הסיוע המשפטי ונכנסה לתהליך המיון. "היה עליי להציג נתונים על יכולת כלכלית, דבר שהוא לא כל כך נעים, כי הרגשתי שעושים לי טובה. בלשכה שאלו עם מי אני רוצה לעבוד, אבל לא הכרתי אף עורך דין. בחירת עורך דין זה לא דבר פשוט, כי תמיד קיים החשש שהוא לא יקדיש לתיק את אותה תשומת לב שהיה מקדיש בייעוץ פרטי. התברר לי שיש אפשרות להחליף עורך דין ושלשכת הסיוע מקיימת בקרה על הטיפול. קיבלתי מחברה שם של עורכת דין מהשוק הפרטי, ולמזלי הסתבר שהיא עובדת גם עם הסיוע המשפטי."

עו"ד שירי דביר, הרוכת הארצית של "שכר מצווה": "חשוב לדעת שאין הבדל באחריות המקצועית ובמחויבות המוטלת על עורכי הדין לטפל בלקוח שמגיע דרך הסיוע המשפטי ו"שכר מצווה" לבין לקוח פרטי. בכל מקרה חלים עליהם אותם כללי האתיקה". עוד אומרת דביר, כי עורכי הדין שפועלים בתוכנית מגיעים ממשרדים גדולים וקטנים, ממרכז הארץ ומהפרפריה, ותיקי הייצוג עוברים לעורכי הדין המתמחים בנושא.

מה לעשות

לפגישה עם עורכת הדין מומלץ להתכונן מראש. כדאי להכין רשימה של עובדות הקשורות לעניין ושל השאלות שרוצים לשאול. על מנת לקבל מושג ראשוני על התמונה המשפטית, אפשר להיעזר בגופים הנותנים ייעוץ חינם או באתרי האינטרנט. בפגישה כדאי לרשום את הנאמר ולשאול כל דבר שאינו ברור. חשוב במיוחד לא להסתיר ולא לשכוח שום פרט עובדתי, כי לכל דבר כזה עשויה להיות חשיבות מכרעת בהמשך. על עורכת הדין ללמוד את התיק מתוך המידע שנמסר לה, ולכן חשוב במיוחד להציג בפניה את התמונה כולה.

ורנה (שם בדוי), לסבית בת 46, גרושה ואם לשלושה העובדת במשרה חלקית, הופתעה לשמוע יום אחד במעלה שהוא לוקח את הילדים. זמן קצר אחר כך קיבלה בדואר כתב תביעה וזימון לבית משפט לענייני משפחה. "לא ידעתי מה לעשות, איך להתמודד עם דבר כזה. הבנתי שאני זקוקה כאן לעזרה, שאני חייבת להכניס עורכת דין לתמונה". סיוע משפטי איננו מותרות כי אם הכרח. מי שאינה יכולה להרשות לעצמה לשכור עורך/ת דין, נמצאת בבעיה. אולם, ייעוץ מעורכת דין בעלת ידע מקצועי, וניסיון, או ייצוג משפטי ומימון הליכים משפטיים, יכול להגיע לסכומים של אלפי ועשרות אלפי דולרים, ובמציאות הנוכחית, למי יש?

עושים מצווה

בישראל פועלות שתי מסגרות עיקריות המעניקות ייעוץ וייצוג משפטי לכל פונה, בהתאם למצבו הכלכלי. מטעם המדינה פועלות בתחום האזרחי לשכות הסיוע המשפטי, ובתחום הפלילי ישנה הסגוריה הציבורית. בנוסף, מפעילה לשכת עורכי הדין את התוכנית "שכר מצווה", המיועדת לאלו שאינם יכולים לממן סיוע משפטי בכוחות עצמם. לשכות הסיוע המשפטי מעניקות ייעוץ משפטי וייצוג בהליכים משפטיים, למשל בענייני משפחה (גירושין, אחזקת הילדים, מזונות, הסדרי ראייה, צווי הרחקה ועיכוב יציאה), ענייני מגורים, עניינים כספיים, רישוי

התנאים הכלכליים לזכאות לסיוע משפטי מהמדינה

- הכנסה מתחת ל-67% מהשכר הממוצע במשק (6,964 ש"ח) + 6% לאדם, החל מהנפש הרביעית במשפחה (למשל, הכנסה של פחות מ-4,666 ש"ח למשפחה של 3-1 נפשות, הכנסה של פחות מ-5,084 ש"ח למשפחה של 4 נפשות, וכך הלאה).
- בעלי לא יותר מדירה אחת ומכונית אחת, בעלי רכוש שניתן למימוש או שיכול לשמש כבטוחה להלוואה (לא כולל דירת מגורים) של פחות מ-20,892 ש"ח.
- הכנסה שמעל הרף העליון של הזכאות לסיוע משפטי ומתחת ל-85% מהשכר הממוצע במשק + 6% לאדם החל מהנפש הרביעית במשפחה (למשל: הכנסה עד 5,919 ש"ח למשפחה של 3-1 נפשות). למשפחות חד-הוריות ההכנסה המקסימלית היא 94% מהשכר הממוצע במשק + 6% לאדם, החל מהנפש הרביעית במשפחה (למשל: 6,546 ש"ח למשפחה של 3-1 נפשות).
- בעלי לא יותר מדירה אחת ומכונית אחת, בעלי רכוש שניתן למימוש או שיכול לשמש כבטוחה להלוואה (לא כולל דירת מגורים) של פחות מ-69,640 ש"ח.

התנאים הכלכליים לזכאות ל"שכר מצווה"

- הכנסה שמעל הרף העליון של הזכאות לסיוע משפטי ומתחת ל-85% מהשכר הממוצע במשק + 6% לאדם החל מהנפש הרביעית במשפחה (למשל: הכנסה עד 5,919 ש"ח למשפחה של 3-1 נפשות). למשפחות חד-הוריות ההכנסה המקסימלית היא 94% מהשכר הממוצע במשק + 6% לאדם, החל מהנפש הרביעית במשפחה (למשל: 6,546 ש"ח למשפחה של 3-1 נפשות).
- בעלי לא יותר מדירה אחת ומכונית אחת, בעלי רכוש שניתן למימוש או שיכול לשמש כבטוחה להלוואה (לא כולל דירת מגורים) של פחות מ-69,640 ש"ח.

עסקים ואשפוז כפוי. לגבי ביטוח לאומי (קצבאות, גמלאות וביטוחים) הסיוע ניתן בחינם. לגבי שאר הנושאים, הזכאות לסיוע תלויה במבחן כלכלי, שבו נבדקים מספר הנפשות במשפחה, ההכנסה המשפחתית והרכוש המשפחתי. את טופס הבקשה ניתן לקבל בלשכות הסיוע או בלשכות הרווחה. בפגישה הראשונה עם עורכת דין בתחנת הסיוע יש להציג את תלושי המשכורת ומסמכים נוספים שיאמתו את המצב הכלכלי. בתחנה יבדקו גם את הנושא שלגביו נדרש הסיוע ועירכו את סיכויי ההצלחה. אם יוחלט לאשר את מתן הסיוע, העניין יטופל אצל עורכת דין פרטית או כזו המועסקת על ידי המדינה. כאמור, הסיוע ניתן בחינם, למעט אגרת השתתפות חד-פעמית, שאינה עולה על 100 שקלים.

במסגרת תוכנית הנקראת "שכר מצווה" של לשכת עורכי הדין, מעניקים עורכי דין מהשוק הפרטי ייעוץ משפטי וייצוג בבתי משפט ורשויות במגוון תחומים אזרחיים,

לשכות סיוע משפטי (משרד המשפטים)

תל אביב 03-5681200, דרך פתח תקווה 55 • ירושלים 02-6541305, בית הדפוס 12 • חיפה 04-8660750, יבנה 26 • באר שבע 08-6470360, התקווה 5.

ש.ג.ל. - שירות ייעוץ לאזרח - השירות מופעל בחינם על ידי משרד העבודה והרווחה מעניק ייעוץ בתחומים שונים כגון ביטוח לאומי, בריאות, מגורים, עבודה, משפחה, מיסים, רווחה, עלייה, צבא, צרכנות מוקד מידע ארצי 1-800-50-60-60, shil.haifa.ac.il

הל"ב במשפטי - התנועה למלחמה בעוני - ייעוץ חינם מסטודנטים למשפטים בהנחיית עו"ד מתנדבים • ת"א לשכת הסיוע המשפטי דרך פ"ת 55 • בכל הארץ בלשכות הרווחה וההוצאה לפועל, במרכזים קהילתיים.

"שכר מצווה" (פרו בונה) - קו חם 02-55-55-700 • ת"א 03-6960636, ירושלים 02-5660271 • חיפה 04-8537079, באר שבע 08-6239369

אחווה - סטודנטים למען נזקקים בקהילה - ייעוץ חינם מסטודנטים בנושא עבודה - ביה"ד לעבודה כתל אביב • ייעוץ חינם בכל התחומים על ידי עו"ד דובר רוסית 03-5189580/92, www.achva.org.il

לשכות משפטיות של ויצ"ו - ייעוץ ראשוני בענייני משפחה ועבודה, סיוע בהסכמי גישור וגירושין, הסכמי ממון וירושה, גישור במשפחה • ת"א 03-6923791 • ירושלים 02-6253641, www.wizo.org

נעמ"ת - ייעוץ משפטי בבעיות משפחה ועבודה, לנשים בלבד, ללא תשלום ובתשלום • ת"א 03-6921387 • ירושלים 02-5610608, www.naamat.org.il

האגודה לזכויות האזרח - סיוע לאזרח מול מוסדות ורשויות • פרטים בטל: 03-5254162, 02-6521218 • שדולת הנשים - מידע וייעוץ משפטי טלפוני בעברית ובערבית לנשים שנפגעו מאפליה במישורים שונים • קו פתוח 03-6120000

אבי" - האגודה הבינלאומית לזכויות הילד בישראל - ייעוץ וייצוג משפטי לגבי נוער המואשמים בעבירות על החוק. סניפים בתל אביב, ירושלים ובאר שבע • ירושלים 02-5633002

למה לי מטפלות גיי-פרנדלי

אם חשוב לך שלמטפלת שלך תהיה זווית הסתכלות רחבה יותר על תהליך ההתפתחות שלך כאישה, אולי כדאי לך לא להסתפק בטיפול 'רגיל', ולא רק בגלל הכותרת

דמה כי המילים "גיי-פרנדלי" מתקשרות בתודעתם של רבים יותר לבית קפה אופנתי או לחנות ספרים חדשה מאשר לטיפול נפשי. ואמנם, התשובה לשאלה למה בעצם כדאי ללסבית לבקש לעצמה טיפול שהוא גיי-פרנדלי תלויה יותר בתיאוריות הפסיכולוגיות של המטפלת מאשר ברוחב החיוך שלה. אז למה באמת יש צורך בטיפול פסיכולוגי 'מיוחד' ללסביות והומואים, מה יש, טיפול 'רגיל' כבר לא מספיק טוב? בראשית ימיה של הפסיכואנליזה הדגיש פרויד את טבעו הביסקסואלי של כל אדם. בהמשך דחה קבוצת מטפלים שמרנית את עמדתו לגבי המיניות, ופירשה את כתביו באופן מגמתי. מאז, ובמשך עשרות שנים, מטרתן המוצהרת (ולעיתים המוצנעת) של צורות שונות של טיפול נפשי בארה"ב ובאירופה הייתה לשנות את נטייתם המינית של המטופלים ההומוסקסואלים והלסביות - להטרנסקסואליות.

ניגריה הגדלה בדרום-תל-אביב יודעת היטב כיצד נראים אנשים ניגרים ויש לה מושג כללי כיצד ייראו חייה כבוגרת בעתיד. בניגוד אליה, ילדה לסבית גדלה במרבית המקרים אצל זוג הורים סטרייטים ולרוב אינה יודעת על קיומן של ילדות אחרות שמרגישות כמוה, או על קיומה של האפשרות של זוגיות לסבית. מסיבה זו, במקרים רבים חשות בעצמן ילדות לסביות (כמו גם ילדים הומוסקסואלים) זרות במשפחתן, והן גדלות בתחושה שהן שונות וכי יש בתוכן סוד שצריך להסתיר.

בטיפול גיי-פרנדלי המטפלת או המטפל מודעים לתהליכים החברתיים רבי-העוצמה הללו. הם עצמם גדלו באותה חברה, אך הם מודעים לתהליכים הללו ומכירים בהשפעתם המכרעת על תהליך ההתפתחות של כל אישה וגבר. מסיבה זו, מטפלת גיי-פרנדלי תהיה רגישה לביטויים של לסבופוביה (והומופוביה) מופנמים ותאפשר למטופלת שלה לבדוק את המקורות המוקדמים שלהם. חשוב להדגיש, כי טיפול גיי-פרנדלי לא מחייב שבסופו תבחר מטופלת שהתלבטה לגבי מיניותה להיות בהכרח כלסבית, אך זה כן אומר שכאשר היא תבחר אם לבטא חלקים מסוימים של עצמה או לא, היא תעשה זאת לאחר בירור אמיתי של שורשי ההתפתחות המינית שלה. מטפלות ומטפלים גיי-פרנדלי יידעו לספר לכן שבתוך הבירור האמיתי הזה, תסביך אדיפוס הוא לא כל הסיפור.

להארות והערות, בקשות ורעיונות למאמרים בנושאים שונים המעסיקים את נשות הקהילה, אנא כתבו דרך אתר האינטרנט: www.t-metaplim.co.il או לדוא"ל: tsevet-metaplim@bezeqint.net

עופר מאורר הוא פסיכולוג העובד בקליניקה פרטית בתל-אביב, יוזם ומקים "צוות מטפלים": טיפול פסיכולוגי גיי-פרנדלי על-ידי מטפלות ומטפלים מיומנים ומנוסים המחויבים לטפל בחבריות/ות הקהילה באווירה חיובית ותומכת.

אותם ימים חלפו וכיום העמדות המוצהרות של מרבית הפסיכולוגים בעולם המערבי סובלניות יותר, והם מקבלים את הנטייה הלסבית וההומוסקסואלית כביטוי נוסף ולגיטימי של מיניות האדם. ההצהרה החשובה ביותר הייתה בראשית שנות השמונים, כאשר נמחקה ההומוסקסואליות ממדרג ההפרעות הנפשיות האמריקני. אך למרות כל זאת, השינוי החשוב באמת - השינוי בעמדות המטפלים והמטפלות ובתפיסות שלהם את הנטייה הזו - לא תאם את השינוי הממסדי הפורמלי. מטפלים רבים מצהירים היום על עצמם כ"מקבלים" ו"פתוחים לנושא", אף כי עדיין ישנם כאלה המאמינים שלסביות והומוסקסואליות היא תופעה שכדאי, ואף אפשר, לשנות אותה. אמונות כאלו בהכרח ישיפיעו על מהלך הטיפול הפסיכולוגי. לעומתם, מטפלים שהם גיי-פרנדלי יכירו וייתחסו אל המאפיינים הייחודיים של תהליך ההתפתחות והגדילה של לסביות, הומואים, טרנס ובי בחברה שלנו, שבין מאפייניה העיקריים היא החלוקה הבינארית לזכר/נקבה, חלוקה המכתיבה באופן אוטומטי ומוגדר מראש טווח של אופני ביטוי עצמי והתנהגות, ובכלל זה גם התנהגות מינית. וכך, השאלה "למה את כפי שאת", שעשויה לעמוד במרכזו של טיפול 'רגיל', לא תהיה מרכז הטיפול הגיי-פרנדלי, אלא תתווסף אליה השאלה החשובה לא פחות: "כיצד השפיעה הסביבה החברתית שבה גדלת והתחנכת, על מי שאת היום".

ילדה או ילד שמרגישים את ניצני ההתעניינות והמשיכה לבני מינם, שחשים את השוני בינם לבין חבריהם, חסרים בדרך-כלל את הכלים המחשבתיים והרגשיים הנחוצים כדי להבין מה עובר עליהם וכיצד להתמודד עם התחושות הללו. יתר על כן, ילדים בגיל הגן ובית הספר נוהגים להעניש בחומרה כל מה שנחשב להריגה מן הנורמטיבי, ובכלל זה גם מה שנתפס כהריגה מן הנורמה המינית. אמנם, גם בני מיעוטים אחרים, אתניים למשל, עשויים לחוש עצמם שונים מחבריהם לכיתה, אך אלו יכולים "להתחם" בכך שבבית יש להם משפחה המהווה מודל טוב להזדהות ולהפנמה. ילדה

אבא-בת

עדן

פתאום הבנתי שהם לא רואים את עדן, הם רואים את הטרנסנסית. הבנתי שההיענות לקשרים שיצרתי הייתה מתוך סקרנות לתופעה ולא מתוך ניסיון להכיר את האדם שאני

מאוד לבד

הדבר הכי קשה שעברתי בזמן האחרון היה לגלות שכל אותם אלו שהשבתי שהם חברים שלי - הם לא. דווקא בזמנים שהייתי צריכה אותם יותר מכל. כבר חודשים שהטלפון לא מצלצל, שבועות ארוכים שאף אחד לא מתעניין איך שרדתי שני גלי פיטורים במקום העבודה שלי, איך התמודדתי עם שינוי מקום המגורים ועם הפחד שבעל הדירה החדש שלי יגלה. אף אחד לא שואל איך אני מתמודדת עם המבטים כרחוב, איך אני שורדת את המלחמות עם קופת חולים, את ההמתנה הארוכה לתשובה שמתבוסשת לבוא בקשר לנייתוח. אף אחד לא מדבר איתי על איך אני עומדת בפני החשש שלעולם לא תהיה לי אהבה.

האדם שאני. הבנתי שאני הייתי זו שכל הזמן החזיקה את הקשרים בחיים, מתקשרת לשאול אם בא לך לצאת, כותבת ביומן את ימי ההולדת של כולם, אופה להם עוגות. לפני חודש היה לי יום הולדת. טלפון אחד, זה כל מה שקיבלתי. את הכוחות שלי אני שואבת מן הילדים שלי. מהאהבה שלי אליהם, מהאהבה שלהם אליי. הם היחידים שבאמת אוהבים אותי. את האדם שבי. אבל זה לא הכול. זה לא מספיק. כי אני נשאת לבד. מאוד לבד. וזה כל כך קשה.

edenarazi@walla.co.il

פ

הודיעה לי חד משמעית שהדיכוי הוא החוויה היחידה המשותפת לנשים. קראתי את כל המאמרים האלה, ועוד אי אילו בתשוקה ובלהט, בשיעורים אחרים, באוטובוס, בכל הזדמנות, והרגשתי שעולם שלם נפתח בפניי. לרגע נזכרתי גם בדיון הסוער בנושא

שנובעת מסקסזם. לפני זמן מה סיפרה לי אישה רווקה ממוצא מזרחי איך יצאה נגד כל ההכתבות של החברה הפטריארכלית ומצאה את מקומה בחברה ללא כל תמיכה מצד משפחתה. והנה, בסיומו של הסיפור שמעתי אותו משפט מוכר: "אני לא פמיניסטית...". קטעתי אותה ושאלתי למה היא לא פמיניסטית. "טוב" היא אמרה, "אני לא מרויחה המון כסף...". אז הנה, הספר הזה הוא בדיוק בשביל נשים כמוה. ספר שמפריך את הסטריאוטיפים האנטי פמיניסטיים, מגדיר את הפמיניזם במשפט אחד, ומסביר אותו בפשטות, בצורה שכל אחת - וכל אחד - תוכל (או יוכל) להבין. זו אינה התנשאות, אלא ההפך הגמור, דיבור בגובה העיניים. כל מי שקראה אי פעם מאמר פוסט מודרני על פמיניזם רדיקלי יודעת למה אני מתכוונת. "פמיניזם", מגדירה הוקס, "הוא תנועה לסיום הסקסזם, הניצול הסקסיסטי והדיכוי הסקסיסטי". היא רוצה להפיק את המסר בתיבות הדואר, מבית לבית, על גבי פוסטרים גדולים, בראש חוצות. זו אחת המשמעויות של "פמיניזם זה לכולם". מתוך המחשבה הזאת בדיוק החלטתי גם אני להביא למועדון הנשים בשכונה שבה אני מתגוררת הרצאות שיקדמו נשים, שיספקו להן תמיכה ויעוץ, שיראו להן שאפשר גם אחרת.

פעם אתחיל דווקא בדברי הביקורת שיש לי על "הנה אני מתחילה", החדש של יהודית קציר. תיאורי הסקס שלו מציגינים משהו לפעמים. הוא נוטה להציג לסביות כמין חוויה חולפת של גיל הנעורים, ואילו החיים האמיתיים שמוציגים בו כוללים נישואין לגבר והולדת ילדים. "הפעם הראשונה" שמתוארת בספר היא עם גבר, כאילו כל אותן פעמים שבהן עשתה אהבה עם אישה לא נחשבות. המספרת אכן בחרה לאהוב גברים, אבל בניגוד לדבריה, מורתה לשעבר לא בחרה לאהוב נשים. היא בחרה להישאר בארון. אין בספר הזה אף דמות לסבית שלמה ומאושרת שחיה חיים מלאים, בזוגיות או בנפרד, עם או בלי ילדים. הספר נפתח במותה של הדמות היחידה שהמשיכה לאהוב נשים, איכשהו. במידה מסוימת, קציר היא לא פחות שמרנית כאן מאמה של המספרת, שמרוצה שסוף סוף יש לה בחור. כל זה נכון, אבל - וזה אבל גדול מאוד - כל זה גם מתגמד לעומת סיפור האהבה המופלא, הסוער, היפהפה שבוער בין דפי הספר, ממש כמו הפרח שעל כריכתו. יש בו עושר וחושניות ויופי, מהסוג שרק קציר יודעת ליצור, במשפטים הארוכים האלה, בתיאורי יערות הכרמל, היפה בשנות השבעים, הזירות, האוכל, הים, האנשים.

אין פמיניזם ללא אהבה

אין בו אף לסבית שלמה ומאושרת, ולמרות זאת, החדש של יהודית קציר מומלץ בגלל סיפור האהבה היפיפה שבו; במקראה ההומו-לסבית "מעבר למיניות" אפשר לראות כמעט נס תרבותי; ובספרה הדקיק של בל הוקס אפשר להבין למה פמיניזם זה לא לכולם

הביסקסואליות, ותהיתי על היעדרו של הדיון מהמקראה. במבט שני הבנתי איך בעצם הביסקסואליות, בחפקידה כמאתגרת המיניות, אכן מופיעה ככמה מאמרים. למשל, זה של אדריאן ריץ', שצוין לעיל, ושעוסק בכל הדרכים שבהן נשים אהבו נשים בהיסטוריה. רצות לדעת יותר? רוצו, קנו והזמינו את המקראה הזאת בחנות הספרים הסמוכה למקום מגוריכן. פרט לעובדה שערכה לא יסולא בפז עבור קוראי עברית קווירים ואחרים, כל הכנסותיה מוקדשות ל"קו הלבן" ולוועד למלחמה באייס, וזו מטרה ראויה בפני עצמה.

המשמעות השנייה של "פמיניזם זה לכולם" היא שפמיניזם לא מתייחס - כמו שחשבה ידדתי לעיל - רק לנשים שהצליחו להתברג למערכת הפטריארכלית ולהרוויח שכר גבוה כמו הגברים, אלא למאבק למען שוויון חברתי עמוק יותר. בעיני, אין פמיניזם ללא תוכנית כלכלית שמקדמת את המעמדות הנמוכים, המופלים לרעה. זה כל כך רלוונטי לישראל של ימינו. אין פמיניזם בלי אהבה (ואין אהבה כשיש דיכוי, כמובן). קשה לי לתמצת את האמיתות האלה, כל אחת פנינה, בלי להרגיש שאני הופכת אותן לסיסמאות. כן, אני מסכימה עם כל אחד ואחד מפרקי הספר. אחד היפים שבהם מוקדש לסביות ולחרומתן לתנועה הפמיניסטית: ההוכחה שאפשר לחיות בלי גברים. פרק אחר עוסק ברוחניות נשית, דרך החיים בה בחרתי, כאלטרנטיבה לדת הפטריארכלית.

לא הייתי מאוהבת מעולם במורה, הנערה הראשונה שהתאהבתי בה היתה בת גילי, לא גדלתי בכרמל, ואני צעירה מהגיבורה באי אילו נשים, אבל בקריאת הספר חשתי כפי שחשתי אי אז, בגיל 16, כשקראתי את "המאהב" של א.ב. יהושע, תחושה של הזדהות מוחלטת עם הגיבורה, כאילו הייתי שם לגמרי. כאילו אני עצמי נסעתי ברוסנינטה, הנחתי ראשי על רגליה, מעל מצע של מחטי אורנים. יכולתי להריח את ריחות עצי האורן, את ריח חדר השינה של השכנים הזקנים, את ריחות המיצים והדם של שתייהן כשהן עושות אהבה בזמן מחזור. יש שם אהבה גדולה, בין שתי נשים, שפערי הגילאים ביניהן הם טכניים בלבד, וכך מתואר הדבר. זה באמת רומן מופלא, ומומלץ עד מאוד, על אף הכול.

- לכבוד יום האיידס הבינלאומי יקדיש ערוץ סינמה 1 של הכבלים את ה-1.12.2003 לעמוס גוטמן, הבמאי ההומו הישראלי החשוב ביותר שהיה לנו, שמת מאיידס. מ-18:45 נקבל הזדמנות נדירה לצפות בסרטיו של גוטמן, הקצרים והארוכים, כולל "חסד מופלא" הנפלא (ב-22:30) ובסרטו של רן קוצר "עמוס גוטמן: במאי קולנוע" (ב-20:00). להקליט ולנצור.

הוקס שמה לב לכך שנשים הן לעתים מדכאות לא פחות מגברים. שגם הן מכות את בנות זוגן ואת ילדיהן, ושאינן חסירות מפני סקסזם בעצמן. כלל שהתקדמה קריאתי בספר, התחלתי לחשוב על אותן הנשים בשכונה שלי, שבחרו לא להיות פמיניסטיות. נשים לא הבנתי למה נשים בוחרות בדת ובדרך חיים שמדכאות אותן, והנה, דווקא ספרה הדקיק של הוקס הוא זה שהבהיר למה, בעצם, פמיניזם זה לא לכולם. כי פמיניזם, כמאבק לעצמאות, דורש הרבה אנרגיה וכוחות נפש, שלא כל אחת (בוודאי לא כל אחד) מסוגלות להן. בחופשי יש הרבה אחריות והרבה מחויבות. ויש נשים (ובוודאי גברים) שנוח להן במערכת היררכית שמחליטה מראש על מקומן ועל הגדרתן. "מעבר למיניות" נראה לי כמו נס כמעט. השתתפתי בקבוצת הקריאה הקווירית ב-1996, ומאז השתנה

לא לשני הספרים הבאים שהגיעו אליי לאחרונה היה ערך נוסטלגי מסוים. התבוננתי בהם וחשבתי על כל השנים שבהן שקדתי על גיבוש זהותי כאישה, כפמיניסטית, כאשת שמאל, כביסקסואלית, לסבית, קווירית. כמה יגעתי בחיפושיו בספריות, כמה קורסים למדתי, כדי להגיע למי שאני היום. והנה, כל החיפושים האלה, כמעט כולם מונחים לפניי, ובעיקר לפני הפמיניסטיות/לסביות/ביסקסואליות/קוויריות החדשות, על מגש של תרגום עברי מצוין. ספר אחד בכריכה דקה וכהה - "פמיניזם זה לכולם" של בל הוקס (בתרגומה המשובח של ידדתי דלית באום) - והשני, ורדרד וכרסתן, "מעבר למיניות: מבחר מאמרים בלימודים הומו לסביים ותיאוריה קווירית" (עורכים: עמליה זיו, אורן קנר, ויאיר קדר).

- יהודית קציר, "הנה אני מתחילה", הספריה החדשה
- בל הוקס, "פמיניזם זה לכולם: פוליטיקה מכל הלב". הוצאת פרדס
- עמליה זיו, אורן קנר, ויאיר קדר, עורכים, "מעבר למיניות: מבחר מאמרים בלימודים הומו לסביים ותיאוריה קווירית", הוצאת הקיבוץ המאוחד (מגדרים) האתר של דנה ג. פלג: www.altogether.com/dana

כל הוקס, פמיניסטית שחורה, נתקלה, מן הסתם כמו רבות מאיתנו, במשפט: "אני לא פמיניסטית, אבל...". אחרי ה"אבל" בא לרוב תיאור של מצוקה כלשהי

ביני לבינו - שיחות על סקס לסבי

מאת: טלי אפל

צילום אילוסטרציה: תמר טל

זה עניין מורכב. ברמה הראשונית אני לא מרגישה שהמורכבות הזו מייחדת רק נשים. היכולת להתחבר מינית היא לא שונה מגבר לאישה, גם ברמה של התנהגויות בתוך החברה. אבל בשלב עמוק יותר של הזוגיות והאינטימיות, הכוחות הולכים ומשתנים. כפמיניסטית אני מאמינה שהמיניות לא קשורה במין אלא תלויה בהקשרים חברתיים, כמו למשל בתפקידים שממלאים. ישנן נשים הטרוסקסואליות שהן מודעות וחופשיות, שידרשו מהגבר להתאים את עצמו אליהן, ויש כאלה שלא. גם בזוגיות לסבית את יכולה למצוא נשים שלא מודעות לכוחניות שהן מפעילות אחת על השנייה או על הזכות שלהן על גופן, ואז תמצאי היבטים הטרוסקסואלים גבריים סטריאוטיפיים גם בין שתי נשים. וגבי מוסיפה: "השאלה היא לא איזה מושגים אימצנו, אלא האם לסביות הצליחו להיפטר מהשייך של מין לכו. מיניות לסבית חיובית היא מיניות שבה הכוח מתחלף: פעם הוא אצלי ופעם הוא אצלך. זו בעצם הגדרה חדשה לכו, שלא משאירה אותנו בידי צד אחד."

לפחות פעם בשבוע

לפי הסטטיסטיקה, בשנה הראשונה של הקשר הזוגי 76 אחוז מהלסביות מקיימות יחסי מין אחת לשבוע או יותר, לעומת 83 אחוז מן ההטרוסקסואלים. בשנה השנייה רק 37 אחוז מהנשים הלסביות מקיימות יחסי מין אחת לשבוע או יותר, לעומת 73 אחוז מהדייטות ההטרוסקסואליות. המושג "מיטת המוות" (LBD) מתייחס למיתוס שלפיו בשלב מסוים בזוגיות, לסביות פשוט מפסיקות לקיים יחסי מין לחלוטין. מאיה ויירלי מכירות מאז בית הספר היסודי. בכיתה ט' הן התאהבו, ומאז ועד היום הן ביחד. שירלי (27) מכחישה מכל וכל את המיתוס הזה. "אני לא מכירה את הנתונים האלו. בכל אופן, אצלנו זה לא ככה ואנחנו כבר 12 שנה ביחד". מאיה (27): "אותי זה

ואם כן, איך היא נראית בכלל? דגנית קורן-סלע ואורית פוטשניק משכשכות בזוגיות שלהן מזה כשנתיים. דגנית (28), המוכרת אולי יותר בכינויה "סיסטר די" עקב פינות הסקס הפרועות שלה בפורום הלסביות של נענע, אומרת שבטח שיש מיניות לסבית, כי "אם אני מסתכלת על נקודת הפתיחה של נשים בעולם הזה, שהיא ממקום לא שווה לגברים, אז ברור שנשים מתייחסות אחרת למין. זה נכון בכל תחומי החיים זה נוגע גם במין". אורית (28) מוסיפה: "בסקס לסבי יש יותר תקשורת מאשר ביחסים בין גבר לאישה, ששם הרבה פעמים אי אפשר לבקש מהגבר דברים בגלל האגו. תראי את כל מרפאות הגברים האלו שסובלים מאין אונות", היא מרחמת, "ההתייחסות למיניות של הגבר היא התייחסות אלימה, לא רק במונח שהוא מקבל תרופות כדי לפתור את הבעיה שלו, אלא שהוא זוכה להתייחסות קשה ומשפילה. מזה אפשר להסיק שמין בעולם ההטרוסקסואלי הגברי מניח במרכז את החדירה ואת האורגזמה."

ד"ר שימי מזרחי מטפלת בזוגות הומו-לסביים ומתמחה בתחום, מבארת ומוסיפה, כי ההשפעות שיש לעולם ההטרוסקסואלי על המיניות הלסבית הן ניכרות. "תפקידו של הגבר על פי רוב זה ליזום יחסי מין, ואפילו ללחוץ. זה משפיע על המיניות הלסבית במונח הזה ששם אין גבר". מזרחי מאירה את עינינו כשאומרת, כי "לדבר על מיניות לסבית זה יותר קשה. אולי עדיף לדבר על מיניות נשית, שהיא מיניות בהקשר של רגש ולא מכוונת בהכרח לאורגזמה". גבי ומיכל (שמות בדויים) חיות ביחד מזה 12 שנה. ממרום שנותיה וניסיונה מצהירה גבי שהמיניות הלסבית חיה ובוועטת. "קשר מיני בין אישה לאישה שונה לחלוטין מקשר מיני בין אישה לגבר", היא אומרת. "המתח המיני הוא אחר, משחקי הכוח אחרים, המפגש הרגשי הוא שונה לחלוטין". זוגתה מיכל קצת יותר מסויגת: "מיניות

ומרים לנו שיש סקס אחר. אז הבאנו אותם לכאן, קראנו לו סקס לסבי, ועכשיו אומרים לנו שאנחנו לא עושות את זה מספיק. אינספור מחקרים משווים אותנו לזוגות הטרוסקסואלים והומוסקסואלים, ואפילו יש לנו מושג משלנו: LBD (Lesbian Bed Death), המיטה המתה של הלסביות. אופס. נראה שיש לנו בעיה. אולי אפילו הרבה בעיות. אז מה יש לנו לומר להגנתנו?

מאוימת וחדורת נחישות יצאתי לפגוש שלושה זוגות ואשת מקצוע אחת כדי לברר אתן אם יש דברים בגו. התגובות היו שונות, עמוקות, פתוחות וכנות. ועם זאת, למרות שכל הנשים הללו חיות כלסביות זמן רב ומחוץ לארון, רובן לא הסכימו להיחשף בשמן האמיתי או בשמן המלא. כנראה שלדבר על מין בפומבי זה לא כל כך פשוט. מין עדיין נשאר תחום שביני לבינו.

סקס לסבי - יש חיה כזו?

אז זוהי העובדה הכאובה: אנחנו חיות בעולם הטרוסקסואלי, גדלנו על ערכי המשפחה, כולנו ראינו טלוויזיה, כולנו הלכנו לאותם סרטים וקראנו אותם ספרים. בכל אחד מהערוצים האלו ישנו מסר ברור על איך צריך לחזור, איך לחיות בזוגיות, מהו מין איכותי, וכמה פעמים בשבוע צריך לעשות את זה. כנשים, יש לנו תסריט עוד יותר קבוע מראש, שכולל איך להתנהג כמיטה, שלא לדבר על מחוץ למיטה. השאלה אם אנחנו, כלסביות, באמת מאמינות שאנחנו מחוץ למערכת הציפיות הזו. וגם אם הצלחנו להיחלץ ממנה, האם לא יצרנו מערכת חדשה של ציפיות מעצמנו, כלסביות? כדי לברר את זה לא היה מנוס מלהתחיל בשאלה, האם בכלל קיימת מיניות לסבית,

● האמת שמאחורי ה-LBD • עד כמה הסקס מעיד על טיב הקשר • החברה ההטרסקסואלית ואנחנו • כמה פעמים בשבוע לסביות עושות את זה • האם אתן באמת מדברות על זה • ועם אילו ציפיות אתן מגיעות למיטה

הצליחה ליצור אלטרנטיבה אמיתית למיניות ההטרסקסואלית, אם כי בוודאי ישנן נשים שהנושא לא מעניין אותן והן לא מרגישות שהן צריכות להוות אלטרנטיבה כלשהי. אבל כל הנשים שאיתן דיברתי הסכימו שצריך לדבר על הנושא ברצינות, משום שכרגע הדיבור בעולם הוא על הטכנוקרטיה של המין, איך לעשות אותו וכמה פעמים בשבוע, או שאין דיבור בכלל. ד"ר שימי מזרחי: "אם נסתכל על האופציות השונות של זוגיות - הומוסקסואלית, הטרסקסואלית ולסבית - נראה שהן מייצגות עבורנו את ההבדלים בין נשים לגברים. הומוסקסואליות תהיה ריכוז של גבריות, הטרסקסואליות היא עירוב של נשיות וגבריות ולסביות היא ריכוז של נשיות. זו כמוכח התייחסות כללית ואולי אף סטריאוטיפית, אבל היא נותנת מושג כלשהו. את ההומוסקסואלים מעסיקות בעיקר חוויות מיניות מגוונות, לחוות מין עם אחרים, אורגניות, צעצועים, מקומות שונים לקיום יחסי מין; הולסביות שמות דגש על הרגשות, אצלן המין הוא ביטוי לאהבה".

האם החלוקות הפנימיות בתוך הקהילה הולסבית לפם או בוך' הן לא העתקות שלנו מעולם המיניות ההטרסקסואלי?

מיכל: "אלו לא ההיבטים היחידים. יש גם את כל העניין של להתחתן, ללדת ילדים, לקנות בית. אלו מסרים שאימצנו בשמחה". גבי: "כפמיניסטיות לא השכלנו ליצור אלטרנטיבה לזוגיות ההטרסקסואלית הכפויה עלינו. גם אנחנו מקיימות את ההסדר של נישואין ומונוגמיה". מיכל מסכימה עם בת זוגה, אבל מוסיפה שכחיים האישיים שלה זה לא ככה. "אני אוהבת את הקשר הארוך שלנו כי אני רוצה את הביטחון הזה שיש מישהי לצדי. אני מקבלת מגבי את הבסיס והתמיכה. הקשר שלנו הוא הבית שלי" ואילו ד"ר מזרחי מוסיפה: "זה לא קל ללסביות, כי הן צריכות להמציא עולם מושגים אלטרנטיבי לעולם ההטרסקסואלי בכל דבר שקשור בזוגיות, ובכלל זה במין".

בשיחות עם הנשים הנפלאות הללו התחוויר לי עוד יותר עד כמה הנושא של המיניות שלנו כלסביות עמוק וחשוב. מצאתי שאנחנו, כלסביות שחיות בחברה הטרסקסואלית, לא נקיות מן המסרים שהעבירו לנו על איך להתנהג במיטה,

גם אם אין לנו שם אף גבר שיגיד לנו. מי שמנסה אלטרנטיבה, נתקלת בקושי להמציא מחדש מושגים כל כך עמוקים. אז אל תיקחו את מה שהעולם מציע לגבי איכותו של המין בידיים בטוחות מידי. חפשו, שאלו, בדקו. והכי חשוב, מצאו את הדרך שלכן להרגיש חופשיות במין שלכן, להתנסות כמה שבא לכן, עם מי שאתן רוצות, והעיקר, עשו את זה ללא ציפיות של אף אחד אחר. אה, וכמוכן אל תשכחו גם לדבר על זה.

רע. כדאי לזכור שזה קורה גם אצל זוגות הטרסקסואלים, אבל אצל לסביות זה קורה מהר יותר". מזרחי מוסיפה, כי החברה ההטרסקסואלית אכן מעבירה מסרים לגבי התדירות שבה צריך לקיים יחסי מין, כמו גם מסרים לגבי הטכניקות השונות. ומה לעשות, זה משפיע גם על לסביות. בעולם ההטרסקסואלי הגברים הם בעיקר אלה שקובעים את תדירות הסקס, אבל ייתכן שאם הנשים היו קובעות את זה, היה המין ההטרסקסואלי מתרחש לא יותר מאשר המין הולסבי.

שירלי מעידה שביחסים עם מאיה, היא זו שרוצה יותר מין. "מבחינתי מין זה דבר חשוב מאוד. מין זה קירבה, זה זמן איכות שלנו יחד. אני כזו שבכלל רוצה יותר מגע. מאיה מייחסת פחות חשיבות לכמה פעמים בשבוע אנחנו עושות את זה". מאיה: "אני פשוט מסתכלת על זה בצורה יותר הגיונית. יש הרבה דברים שמשפיעים על זה. עכשיו, למשל, אנחנו מנסות להיכנס להיריון וכל התהליך הזה הוא קשה, לכן אני גם רוצה פחות מין".

זה יוצר קושקו? שירלי: "לפעמים זה קשה לי. זה קצת מאכזב בגלל שאני חושבת שזה חשוב מאוד. מין זה אהבה, ולכן אני כן יכולה להיכנס למצב שבו אני חושבת שהיא לא אוהבת אותי".

גם אצל מיכל וגבי לא תמיד הצרכים המיניים זהים. מיכל: "אני רוצה יותר מין. זה חשוב לי. זה ריפוי בשבילי. אבל למרות הקושי, אני לא מחפשת את זה במקומות אחרים. הקשר חשוב לי וטוב לי. לא חושבת שזו בעיה של לסביות אם הן עושות פחות מין. לי זה טוב, אני יודעת על עצמי שאני מרגישה טוב יותר כשיש יותר. זו רק אני".

"לגביי, זה רק עוד אלמנט בקשר שצריך להתמודד איתו, כמו הרבה דברים אחרים", אומרת גבי. "לפעמים זה קשה, כי יש לי רגשות אשמה כלפי מיכל. אבל לי חשוב לא לרצות, לא לעשות מין כי למיכל זה חשוב".

איכות במקום כמות

מהו לדעתכן מין איכותי? אורית פוטשניק: "מין איכותי זה מין שגורם לך לבטא את עצמך באופן כזה שבעוצמים אחרים אני לא מצליחה". דגנית קורן-סלע: "מין איכותי זה תקשורת טובה, היכולת לראות מעבר לעצמך, להיות עם מישהי שתענה על הצרכים שלי, לפתח רגישות למי שנמצאת מולי". איך הייתן מגדירות את התקשורת ביניכן בנושא? דגנית ואורית: "אנחנו מדברות על הכל מכל, ומכל הכיוונים".

"אנחנו מדברות על הכל", אומרות גם שירלי ומאיה. "על איך שאנחנו במיטה, על ההשלכות שיש לזה על הקשר, על הקשיים".

מיכל וגבי: "התקשורת שלנו טובה בכל התחומים, אז בוודאי שגם בזה. יש תקופות שאנחנו פחות קרובות אז גם התקשורת תהיה פחות טובה". מיכל וגבי חשות שהקהילה הולסבית והפמיניסטית לא

מזעזע לשמוע שזה באמת ככה. הדבר הראשון שעולה לי לראש זה, שאם נשים בזוגיות לא מקיימות יחסי מין, אז זו לא זוגיות אלא חברות".

ד"ר שימי מזרחי: "מעניין לראות את ההבדל בין ההגדרה של גברים לקשר זוגי, לבין ההגדרה של נשים. גברים לא מתייחסים לקיום יחסי מין כאלמנט המצביע על זוגיות. קשר רגשי הוא זה שמסמל עבורם את הימצאותם בקשר זוגי. לעומת זאת, נשים יודעות שהן נמצאות בקשר זוגי כשהן מקיימות יחסי מין, כי אצלן הקשר הרגשי הוא הבסיס לכל קשר".

לדגנית קורן-סלע יש תיאוריה אחרת. "LBD זו המצאה של הומוסקסואלים עלינו, הולסביות. הם חשבו שהם יעזרו למאבק ההומו-לסבי אם הם יגרמו לסטרייטים לחשוב שאנחנו בדיק כמותם. אני כלסבית לא מזדהה עם זה. יש פה גם שאלה של כמות מול איכות. מה עדיף יותר, לקיים שלוש פעמים בשבוע יחסי מין, או פעם בחודש לקיים יחסי מין איכותיים. סטטיסטיקה אחרת אומרת שאורך האקט המיני בין נשים הוא כ-30 דקות בממוצע, וזה הרבה יותר מאשר אצל הזוגות ההטרסקסואלים. אני מעדיפה ללכת על איכות. הנתונים האלה מרגיזים. לא הייתי רוצה להסיק מהם שנשים רוצות פחות מין. אם זה המסר, אז זה מטריד מאוד".

אורית זוגנתה דווקא חושבת אחרת. "לדעתי, אם זה באמת נכון שנשים צריכות פחות מין, הן לא צריכות להרגיש רע בגלל זה", היא אומרת. "יחסים לסביים מאפשרים מיניות אחרת, כזו שלא מעמידה את החדירה במרכז, ולכן לא תמיד אנו עונות לקריטריונים של זיון שלוש פעמים בשבוע. הפרדיגמה המונוגמית מניחה אקסלוסיביות מינית, וההנחה הזו מתפוררת מול פני המציאות. תראי כמה גברים סטרייטים והומואים בוגדים או חיים במערכות יחסים פתוחות. לנו כלסביות יש פתרון אחר: מונוגמיה סדרתית. אז

האם זה מצביע אצלנו על בעיה? אני לא חושבת". גבי ומיכל מתייחסות למספרים האלו מנקודת מבט נוספת. "הנתונים האלו מתייחסים למין במושגים הטרסקסואלים, לפיהם מין זה לא יותר מאשר איבר מין אחד בתוך איבר מין אחר ואורגזמה. זה מצמצם את המיניות, בעוד שמין זה דבר כל כך רחב. לדעתי, הנתונים האלו לא מייצגים את המושג של יחסי מין כפי שאני רואה אותו", אומרת מיכל. גבי מסכימה איתה: "הנתונים האלה לא חשובים. מה שחשוב זה הדיון על כמה מין חשוב בקשר. אנשים עושים כל מיני דברים בתדירות נמוכה יותר אחרי הרבה שנים בקשר מסיבות שונות. זה עניין אישי. השאלה היא לא אם עושים מין או לא, אלא האם אנחנו מרצות אחת את השנייה כדי לשמור על הקשר".

ד"ר שימי מזרחי: "הכמות לא קובעת. לא צריכה להיות שאיפה להגיע לתדירות כלשהי בקיום יחסי מין. צריך לברוק רק מה מתאים לבנות הזוג. אבל זה נושא כאוב מאוד. אני פוגשת זוגות אחרי שנתיים, שלוש ביחד, שיש ביניהן אהבה גדולה מאוד ואין מין. הן באות אליי כי הן מרגישות רע. השאלה היא ממה הן מרגישות

הדילמה הנצחית שלי

אם אספר להן, אני עלולה לפגוע בהן, במיוחד כאשר מדובר באוכלוסיות כל כך שונות ממני. אם לא אומר להן - אפגע בעצמי. בכל מקרה מישהו ייפגע כאן. אז אני נשארת ללא מילים

כך בעבודה ולשאר החברים. ככה זה התחיל, אבל זה אף פעם לא נגמר. זה ממשיך היום, כמעט בכל יום, כאשר אני שואלת את עצמי האם לצאת מהארון בסיטואציה כזו או אחרת. זוהי דילמה נצחית עבורי, וברגעים הקשים הללו אני נאחזת בדבריה של בתי, שבאחת משיחותינו על הנושא אמרה לי: "אימא, אני מעריצה אותך שבגיל כזה את עדיין שואלת שאלות על הזהות שלך ומעזיה לממש את זה". השאלה היא, האם העובדה שמימשיתי את זה בחיי באופן מלא ונישאתי לאישה שאהבתי אמנם הפכה אותי לאדם שלם ומשוער יותר. בכל רגע שבו אני יוצאת מהארון אני מרגישה שכן. אבל ברגעים שבהם אני שותקת - ורק ברגעים הללו - אני מוצאת עצמי נכנעת לתכתיבי החברה ונשארת סגורה בתוך "התפקיד הנשי" והפסיבי שיעדו לי כאישה.

זה יוסיף להן משהו, או שאולי יפגע בהן? כמנחה בקבוצות למנהיגות נשים מסוגים שונים אני מרבה לעבוד דרך סיפורים אישיים של המשתתפות, טכניקה שבאמצעותה אני עובדת על נקודות החוזק של כל אישה ואין אלו יכולות לבוא לידי ביטוי במנהיגות של אותן נשים. אני שומעת סיפורים רבים ומרתקים מנשים שונות שעסוקות בין השאר בשאלה, מאיזה שלב בחייהן הן מגדירות את עצמן כנשים, כמנהיגות, כחלק מקהילה. בכל סדנה מגיע השלב שבו הנשים רוצות לשמוע גם את הסיפור האישי שלי, ובכל פעם מחדש אני שואלת את עצמי האם לספר, מה לספר, איך לספר. איזה חלקים מהסיפור הנשי האישי שלי אני רוצה לספר, ובמה זה יועיל. כשאני חשה באווירה תומכת ומתאימה, אני מספרת, אך לרוב אני מסתירה את העובדה החשובה הזו, מסתירה את האמת. יציאה מהארון היא תהליך שמתחיל ברגע שבו אישה אומרת קודם כל לעצמה, ואחר כך גם לסביבה, שהיא לסבית. התהליך הזה - כפי שלמדתי מתיאוריות שונות ועל פי עדותן של לסביות רבות - אינו מסתיים באמירה הזו. למעשה, מדובר בתהליך יומיומי ומתמשך, של בניית הזכות הזו להיות לסבית, תוך כדי עימות עם החברה, שעשוי לכלול דחיות מול קבלות. רגע היציאה מהארון המשמעותי שלי היה כשעמדתי מול ילדי, שהיו אז בני 15 ו-18, וסיפרתי להם שאימא שלהם אהבת אישה אחרת. מהר מאוד אחר כך סיפרתי על

לסבית היא מי שהחליטה להיות אדם שלם ומשוער יותר מאשר החברה מאפשרת לה... ייתכן שהיא אינה מודעת לחלוטין להשלכות הפוליטיות של מה שעבורה הוא צורך אישי, אך ברמה מסוימת היא לא יכולה הייתה לקבל את ההגבלות והדיכוי שחלו עליה בשל תפקידה הבסיסי ביותר בחברה - התפקיד הנשי" (אן קודט, "המיתוס של האורגזמה הווינלית", 7019).

מילים אלו מהדהדות בראשי בכל פעם כשאני עומדת מול נשים אחרות בעבודתי כמנחת קבוצות, ולא מספרת להן את האמת כולה: שאני לסבית. אם אספר להן, אני עלולה לפגוע בהן, במיוחד כאשר מדובר באוכלוסיות כל כך שונות ממני. אם לא אומר להן - אפגע בעצמי. בכל מקרה, מישהו ייפגע כאן. ואני נשארת ללא מילים. לאחרונה סיימתי להנחות במשך שנה שלמה סדנה ואינטנסיבית שהשתתפו בה נשים חרדיות. לאחר שנעדרתי מאחת הפגישות - שנערכה ביום חתונתי - חזרתי כעבור שבוע והן קיבלו אותי במתנה ובברכות. הן ידעו שאני גרושה ויש לי שני ילדים גדולים, ואמרו לי ש"עשיתי מצווה גדולה" כאשר הקמתי משפחה חדשה. שוב מצאתי את עצמי ללא מילים, עומדת קפואה במקומי ולא אומרת דבר. כיצד אספר להן שהתחתנתי עם אישה? שהמשפחה החדשה שלי כל כך אחרת משלהן? איך נשים חרדיות כמותן יגיבו כשאומר להן את כל האמת, ולא רק את חלקה? האם

ארון הקודש

אביגיל שפרבר

ראיון עם לסבית דוסית

מראיינת: אז מה אתן עושות, כלומר, במיטה?
אני: רק רציתי להוסיף...
מראיינת: במה את בכלל דתייה?
אני: אהה, זה מורכב... אני מאמינה, אני שומרת מצוות, כלומר, משתדלת...
מראיינת: תגיד, הלסביות לא מתוסכלות? מה הן עושות בעצם?
אני: רציתי להוסיף שאני רואה בכל קשר...
מראיינת: איפה את מבלה? איפה את מכירה בנות?
אני: העניין הוא שאני מחפשת קדושה...
מראיינת: תשבי במקום לא כשר?
אני: בקשר, כלומר, שהקשר יהיה בעל ערך...
מראיינת: מחפשים לך שידוך? יכול להיות שתתחתני בסוף?
אני: אבל אמרתי לך, ההורים שלי...
מראיינת: תגלי לבעלך?
אני: אבל לא...
מראיינת: בעלך יודע?
אני: לא, כלומר...
מראיינת: תודה. היה לי מאוד מעניין, ודרך אגב, אני חושבת שאת חייבת לגלות לבעלך.

avigail73@bezeqint.net

מראיינת: אז אני מבינה שלצאת מהארון זה לא בא בחשבון בחברה שלכם.
אני: דווקא יש כמה...
מראיינת: בואי נעבור לנושא קצת יותר אישי. תגיד, את שומרת נידה?
אני: עד כמה שאני מבינה, זה...
מראיינת: את דתייה, לא? אתן צריכות לשמור נידה, לא לקיים יחסי מין בזמן המחזור.
אני: אבל ההלכה לא...
מראיינת: תגיד, איך בכלל גילית שאת לסבית?
אני: היום, כמבט לאחור, הייתי אומרת שתמיד...
מראיינת: אז מה בעצם לסביות עושות?
אני: כבר שאלת את זה, ו...
מראיינת: לרגע שכחתי שאת דתייה... בכל אופן, את לא נראית דתייה, מה יש לך להגיד על זה?
אני: איך נראית דתייה?
מראיינת: חמודה, אל תיתממי, התספורת, הלבוש, הג'ינס...
אני: לפי ההלכה צניעות זה...
מראיינת: לצילום אני מבקשת שתלכשי שמלה ותשימי מטפחת.
אני: אבל רק אישה נשואה לובשת מטפחת ואני...

מראיינת: אז מה, תגיד, איך זה להיות לסבית דתייה?
אני: בסדר.
מראיינת: מגניב, Cool, אחלה, אבל תגיד, בכלל מותר לכם לפי הדת?
אני: זה מורכב... ההלכה בעניין הזה...
מראיינת: אני מבינה, אז אסור. סבבה. בואי נעבור למשהו אחר.
אני: אני רק רוצה להוסיף, שהרמב"ם...
מראיינת: כן, רשמתי, זה אחלה פתיחה. תגיד לי, מה בכלל לסביות עושות אחת עם השנייה, כלומר, זה שתי נשים, אז לא חסר משהו?
אני: בכלל לא...
מראיינת: בעצם את בטח לא יודעת, כי אסור לכם להזדיין לפני החתונה. לא חסר לך לנסות עם גבר?
אני: אני לא...
מראיינת: איך זה להיות בארון?
אני: אבל אני...
מראיינת: אם ההורים שלך ידעו הם ינדו אותך?
אני: ההורים שלי יודעים...
מראיינת: אם ידעו אצלכם בקהילה החרדית, זה יפגע לאחים שלך בשידוך?
אני: אבל אני לא ב...

חשק, חשק, חשק בוא

חתפלאו, אבל גם לקולינריה יש מה להציע כשהעייפות מכניעה את החשק. יוגורט מעורר ומרק דלעת תאילנדי הם לא רק טעימים, אלא גם מעוררים, ורצוי לבדוק את השפעתם באמצע הלילה

כריק דלעת תאילנדי (4 ל' כריק = 25 פנות בערך)

2 כפות שמן תירס	4 כפות שמן תירס
2 בצלים גדולים, פרוסים גס	2 בצלים גדולים, פרוסים גס
4 שיני שום, פרוסות גס	4 שיני שום, פרוסות גס
5 ס"מ שורש ג'ינג'ר, קצוץ דק	1 ק"ג דלעת, קלופה ופרוסה
4 עלי כפיר ליים*	2 פחיות שימורי חלב קוקוס
4 פיסות שורש גלנגל מיובש**	מיים במידת הצורך
	4 כפות מולסה או סוכר חום מלח

בסיר כבד מחממים את השמן ומערבבים פנימה את הבצל, השום, הג'ינג'ר, עלי הללים, שורש הגלנגל, עשב הלימון והפלפל החרוף. מאדים מעל להבה חלשה, עד שהבצל מתרכך. מוסיפים את הדלעת, מערבבים כך שתכוסה יפה בשמן, ויוצקים פנימה את חלב הקוקוס. מוסיפים מיים במידת הצורך, כך שהדלעת תהיה מכוסה בנוזלים. מביאים לרתיחה ומבשלים על אש קטנה עד שהדלעת מתרככת. מוציאים את עלי הללים, שורש הגלנגל ועשב הלימון, וטוחנים את הכל למרק חלק. מחזירים לסיר, מתבלים במולסה ומלח ושומרים לערב. לפני ההגשה מחממים את המרק (רצוי שלא יהיה חם מידי), מתבלים ומגישים.

* עלי כפיר ליים הם מצרך נפוץ בכישול התאילנדי. אפשר למצוא אותם בחנויות המתמחות במזון מהמזרח הרחוק, או להמיר בקליפת לימון מגוררת.
** גלנגל הוא שמו של שורש ממשפחת הג'ינג'ר. לפעמים-לפעמים אפשר לראות אותו טרי בחנויות טבע כמו ניצת הדובדבן, אבל הוא נפוץ (יחסית) יותר במצב צבירה מיובש. שוב, אפשר להשיגו בחנויות המתמחות במזון מהמזרח הרחוק.

היא מתקשרת אליי מהדרך. השעה עשר וחצי בלילה. "תעזרי לי לשמור על העיניים פקוחות" היא מבקשת, ואני מכירה כל כך טוב את התופעה. אחרי יום עבודה אינטנסיבי, שלוש שעות איכות עם הילדה ולימודי ערב (כי חייבים לשמור על הראש עובד ועל הנשמה מלאה). האישה שלה מחכה ערה מול הטלוויזיה, אולי בכלל נרדמה, ואני מנסה לברר מה שלומה ואיך היא עומדת בכל הטריוף הזה. "הבעיה הגדולה, כך הבנתי השבוע" היא מתעוררת לי בדיבורית, "זה שאבד לי החשק". שתיקה ארוכה משני הצדדים. כבר דיברנו על החשק הזה מזמן, על מה שעשתה לו הילדה והחיים שלא נותנים לנו. "יודעת מה? יש לי רעיון מצוין בשבילך" אני מעירה אצלה את האוזן, "בואי תעשי עציירה קטנה אצלי, מבטיחה שתתעוררי. מבטיחה שהחשק יתעורר גם הוא". היא עייפה ובכל זאת מסכימה לצפור מלמטה ולאסוף את מה שארקח לה לדרך.

אני נכנסת למטבח ואוספת את מה שהספרים והחיים לימדו אותי. זאת בהחלט לא המצאה שלי. אל מול הדבר הזה שכל כך מעורר את החשק, העייפות נכבשת. כי כשיש חשק, כולנו יודעים, אין יותר תירוצים. אז הנה הדרך הכל-כך נעימה להעביר את העייפות שבדרך, ולעורר את החשק לחזור הביתה. היי שם, תתעוררו!

משקה יוגורט מעורר (כמות ל-2 כוסות)

2 גביעי יוגורט ביו	קורט אבקת צ'ילי
5 כפות דבש	4 כפות צנוברים
2 כוסות קרח כתוש	2 כפות תרכיז מיץ פירות טרופי (על בסיס פסיפלורה)
- מכניסים את כל המצרכים למיכל של ממחה (בלנדר) רב עוצמה ומרסקים למשקה חלק ואוורירי. שותים קר כמובן. אם לא שותים מיד, מומלץ לנער היטב לפני השתייה.

בפעם הראשונה שהגננת של הצהרון פגשה את בת זוגי, היא התעניינה כיצד זה ייתכן שלמרות שאנו שתי נשים, הצלחנו להרות. זוגתי הסבירה לה לאט ובסבלנות שמדובר בתרומת זרע, אך ללא הועיל. לגברת הייתה תיאוריית קונספירציה פרטית משלה

והנה לפני יומיים, רחמנא לצלן, התקשרה אלינו החוליה החלשה לשאול לשלומי של בנו המצונן. לאחר שביררה את צבעה המזויק של הנזלת, היא הסבירה לי שלדעתה בנו "חריג ומוטרד מאוד מהחריגות שלו". נשכתי את שפתי התחונה והסברתי לה, מפויסת עד כמה שאפשר, שלא נראה לי שבני חריג או מוטרד מכך שיש לו משפחה אוהבת ותומכת. אבל בתוך תוכי ידעתי שנתפסנו, מפני שהאמת היא שזוגתי ואני לא ילדנו את ילדינו. לפני 13 שנה נחטפנו על ידי חיזורים, ומאז הם מנסים לעבר אותנו נגד רצוננו, עד שלפני ארבע וחצי שנים הם גנבו מאתנו מטען גנטי. מי שיראה את ילדינו, יבין. הבכור דומה שתי טיפות מיים לזוגתי, והקטן אינו אלא מיניאטורה שלי. כנראה שבאמת לא הצלחנו להסתיר את חריגותינו. ▼

אימא סדרתית

ענת פיין-גוטה

חייזרים בגן גורים

הצלחנו להרות. זוגתי הסבירה לה לאט ובסבלנות שמדובר בתרומת זרע, אך ללא הועיל. לגברת הייתה תיאוריית קונספירציה פרטית משלה, שהייתה צריכה גם לשתוח אותה בפנינו, והנה היא לפניכן (כדאי לשבת ולחבוק שקית הקאה לפני שממשיכים לקרוא): לאחר שזוגתי שכבה עם התורם בר המול וינקה ממנו את זרעו, חיכיתי אני במיטה רחבת הידיים, שקטה ומבוששת, עד שיואל בטובו לסיים, ואז יבוא להשחילני, למען הירוש הנוסף. כמובן שזוגתי שבה מזועזעת ורוועדת מהשיחה הביזארית, ובשעה שאני ביררתי את כתובתה של הפוסטמה כדי לשבור את מפרקתה, החליטה זוגתי לאמץ את הפתיה הנחשלת ולהרביץ בה תורה למען הדורות הבאים. ג'אסט פור דה רקורד, לדעת זוגתי יש לענות לשאלות ההדיוטות, ובכך להעביר מסר גלובלי לאנושות, שאין לנו מה להסתיר. לעומתה, אני מאמינה שעצם התנהלותינו הטבעית והמוצהרת עושה את שלה וכולם יכולים ללכת להזדיין.

שעה טובה (ועל זה אפשר להתווכח) בת זוגי ואני הכנסנו את בנו הבכור בן הארבע וחצי לגן עירוי. בהיותנו שתי אימהות עובדות נזקקנו לגן שיטפח את ילדנו עד השעה ארבע אחה"צ. בצר לנו פנינו לעירייה, שמיד הציגה בפנינו שלל אפשרויות, ומבין השתים בחרנו באחת. ובגן החדש, גילינו שהצוות, איך לומר, חולק מנת משכל מזועזעת (קיצוצים בתקציב החינוך), הסייעות מתחלפות חדשות לבקרים, האטימות חוגגת, ובשבוע השני לתחילת השנה הגנת כבר יצאה לחופש (מקצוע שוחק). בקיצור, כל מה שכתוב בתורה בפרק "אל תעשה לילדך הרך" עושים באדיקות בגן העירוני שלנו. כמובן ישנו גם עניין הציוד לגן הלוקה בחסר, ובאסיפת ההורים הודיעו לנו ש"מה שלא תביאו מהבית, לא יהיה!", שזאת גם פילוסופיה לא רעה בכלל לחיים. אבל מספיק עם הקטנוניות. בואו נדבר קצת על הגננת של הצהרון. כפעם הראשונה שהיא פגשה את בת זוגי, היא התעניינה כיצד זה ייתכן שלמרות שאנו שתי נשים

הבית לא בנוי עבורה

מאת: אורלי אלכסנדר

הבית לא בנוי עבורה. ארבעה חדרים, ריהוט כבד ויקר, המון צעצועים. כשאני מציעה לה לצאת לטייל והיא מרוב שמחה רצה בסלון, אז שולחן הסלון החום וספות העור הגדולות לא מאפשרות לה לעבור, והשטיח הבורדו דק מידי ומתמלא הרים גבוהים המאיימים להפיל אותה, אפילו הספרים שלה נגדה, ופו הדוב קרוע ומפוזר על הרצפה גורם לה להחליק וליפול. "אופס, מי נפל?" אני מרככת את הנפילה שלה בטון הייכני והיא צוחקת, כאילו הכל חלק ממשחק. הנעליים האדומות שלה שוב מציעות לה לטייל. "מי בא לטייל?" הן שואלות (היא הייתה מעדיפה ללכת יחפה וערומה). "אי אפשר לטייל בלי נעליים", אומרות לה הנעליים יחידיו ושתינו יודעות שזוהי שטות, אבל נעלמת - היא את האדומות ואני את החנומות. העיניים שלה הן אלו שיוצאות לטיול קודם כל. הן ירוקות עם בתים קטנים מבטון אפרפר עליהם. כשאני רואה אותן אני מבינה שצריך לבקר בדשא, בנדנדות, בצמחים ובעלים. חייבים לצאת מהבית הזה קצת החוצה. העגלה מחכה לנו מאחורי דלת הכניסה, רצינית וכבדה. אני מניחה את גליה בתוכה ותולה על הידית את התיק הנפוח והסר המשקל. יש בו חיתולים ומים, פלאפון וסיגריות שלי שמרגישות מלוכלכות מתמיד. אנחנו מחכות למעלית. אחת-שתיים-שלוש, ידיים למעלה, על הראש, על הכתפיים, אחת-שתיים-שלוש. המעלית נעצרת מולנו, וגליה מגלה מחדש שיש בה אור. "אור, הנה אור!" חושך. החניון אמנם מאריך לנו את הדרך, אבל חוסך עשר מדרגות, ולעגלה אין כוח לפטפט שלהן. אני נוהגת בזחירות עם החניון, פעם בטעות פלטתי הערה נבזית כשחיפשתי את היציאה החוצה, ומידי נתקלנו בבחור הכהה ששטף את הרצפה. כמעט ונפלנו. מאז אני נזהרת אפילו ממחשבות רעות עליו, והוא, בפטרוניות מרשימה, דואג לכך שאורות ניאון לבנים ידלקו ברגע שאנחנו נכנסות לתוכו. על העמודים מסביב הוא פיר פסי אור כתומים שבוהקים להם על הבטון האפור, והמכוניות שהחליטו להישאר היום בבית מרימות לעברנו מבט עייף ועצוב, ואנחנו בחוץ. נשימה ארוכה והשמיים שמקיפים אותנו היום רחבים וכחולים, האוויר מפיל עלינו שיכרון, עלים מתפזרים סביבנו מהרות. גליה מתחילה לרקוד בשיבה, אני רואה את השערות הדקות שלה מפזזות בשמחה על העורף, ושיר יוצא ממני אוטומטי ושם "אהוד, אהוד, אתה כל כך חמוד, בוא נלך ביחד לאיבוד, אהוד, אהוד..." העגלה מאותתת על חוסר שביעות רצון, המדרכה קשישה ומלאה בכורות קטנים ומעצבנים, הגלגלים נתקעים במהמורות, מתוך השיכרון אני מתעשתת ופונה בליית ברירה לכביש, שמקבל אותנו בכבוד הראוי לכלי בעל גלגלים.

גן המשחקים כבר די קרוב, אנשים עוברים על פנינו, אהוד, אהוד, אתה כל כך חמוד, הם מחייכים אלינו. גליה רוקדת, הבתים הקטנים מסביב מלאים בגינות, מכוניות נוסעות בזחירות כיהא לעיר קטנה וסימפטית, כלבים יוצאים החוצה עם הבעלים שלהם. "הנה כלב, גליה, האו האו", אני מדברת ללא מחשבה. המילים

היא עומדת קטנה וחמודה, מסתכלת בדממה מסביב, לא אומרת כלום. לבושה בטרנינג אדום וטי שירט כחול עם קוף צבעוני עליו. גוף קטן ללא תווית, חוץ מהסריגמיש שכתוב על הפתקית שמסתתרת לה בעורף. שתישאר ככה, אני מתפללת בשבילה, ויודעת שלא

יוצאות לי מהפה בדומה לקצב המונוטוני של גלגלי העגלה. גליה מצביעה על הכלב, "אה אה", והפה שלה מגלה שש שיניים לבנות. "איזה יופי", אני אומרת והיא תופסת לי את האף. "אף, גליה, זה אף". היא צוחקת. "איפה אף, גליה?" אני שואלת והיא שוב צוחקת. אני שולפת סיגריה שמשדלת להזכיר לי את מקומי. מחפשת זיכרונות עם זיפים, קצת חריפות להכניס לגג הרעפים האדום הזה מימין, ומצליחה להיזכר רק בקפה שחור, ואם אני מתאמצת אז באיוו בירה ששתיתי, נדמה לי, אתמול. העיניים השיכורות של גליה עוקבות אחרי הכלב ובמבטם לאחור היא מגלה אותי מעשנת. היא רוצה גם ושולחת יד קטנה והסיגריה נבוכה, מרגישה מאוד לא שייכת, ממחרת להיעלם מתחת לתיק. הפלאפון בהסחת דעת דיפלומטית מצלצל. "הי בובלינה", אני אומרת למותק שלי שמעבר לקו, והיא מספרת לי אקטואליה. הראש שלי ממשק לזמזם, בוא נלך ביחד לאיבוד. "ראינו

פרח", אני מספרת לה. "יופי, יופי" עונה הפלאפון, "מאוד אוהבת אותך, ביי", ועשן הסיגריה נעלם באוויר. מעבר החצייה שחור-לבן כבר לרגלינו, אנחנו חוצות אותו ועולות בקושי בשיפוע שמיועד לאם ולתינוק. והנה היא לפנינו, הגינה. הקרוסלה, המגלשה והנדנדה עדיין כאן כמו אתמול, וגם הסוסונים הקטנים עם הקפיץ, הם זורחים לעברנו בצבעי אדום, צהוב וכחול, בליל של שמחה על רקע ירוק של דשא מרוט ומלא בבדלי סיגריות וקקי של כלבים.

אני מתעלמת. משחררת את גליה לכרים הנרחבים שמיועדים אך ורק בשבילה. היא עומדת קטנה וחמודה, מסתכלת בדממה מסביב, לא אומרת כלום. לבושה בטרנינג אדום וטי שירט כחול עם קוף צבעוני עליו. גוף קטן ללא תווית, חוץ מהסריגמיש שכתוב על הפתקית שמסתתרת לה בעורף. שתישאר ככה, אני מתפללת בשבילה, ויודעת שלא.

"נאאאד נד, נאאאד נד, רד עלה, עלה ורד, נאאאד נד, נאאאד נד", אנחנו עפות, היא ואני מגיעות לשמיים ונופלות, מגיעות ונופלות. אי אפשר לעצור את הנדנוד וגם השיר לא נגמר, מישוהו חייב לעזור לנו. אנחנו בשלנו "רד עלה, עלה ורד, נאאאד נד". גליה עייפה, משפשפת את העיניים, העננים מסמנים לרוח שמפסיקה לנשוב, האוויר נעמד והנדנדה נבהלת ונעצרת. גמרנו את כל הגן הזה. העגלה נרדמה בינתיים. אני מאפשרת לה להתנמנם, והחזרה הביתה איטית מאוד בצעדים הקטנים של גליה. ישנן המון אפשרויות ללכת, אחורה, קדימה, לצדדים. העגלה ישנה, אבל נוסעת לצד גליה, שלא תתבלבל. כמו כלב נאמן שומרת עליה שתלך במסלול הנכון, ויש רק אחד כזה, השביל שמוביל הביתה.

מני מתנה לפנדורה - לחברה הלסבית שעדיין אין לה, לאימא, לאחות, לדודה, למטפלת החביבה עלייך! העיתון נשלח במעטפה דיסקרטית בצירוף ברכה ומתנת מדבקה. 100 ₪ לגיליונות 1-6 (הגיליונות הקודמים יישלחו גם הם). כתובת למשלוח המחאה: ת.ד. 22997 תל-אביב 61228

רק החדש

טלשי 20:00 | 21.12 אורחודייקס. המפגשים מתקיימים בבית פרטי בעיר העתיקה. פרטים בדוא"ל: judith@netvision.net.il או בטלפון: 068-328077 (דבורה)

שבת 13:00 | 6.12 **DYKE בפארק**. פורום הנשים של האגודה. פארק הירקון, מול הלונה-פארק. לפרטים נוספים: "יש עם מי לדבר" ימים א-ה' בין 5617236, 22:30-19:30

רביעי 20:30 | 3.12 **הבית הפתוח**. קבוצה חברתית לנשים: הקרנת הסרט "אורלנדר" ע"פ ספרה של וירגיניה וולף. פרטים בדוא"ל nashim@joh.gay.org.il

ראשון 20:30 | 7.12 **מכשפות, ידעויות, מיילדות, רדיפת נשים אז ועכשיו**. דיון והרצאה לקראת יום זכויות האדם הבינלאומי. סלון מול - סמטה אלמונית 3 ת"א

רביעי 20:30 | 10.12 **הבית הפתוח**. קבוצה חברתית לנשים: חנה אובנת בהרצאה על וירגיניה וולף. פרטים בדוא"ל nashim@joh.gay.org.il

חמישי 20:30 | 11.12 **לסביות וספורט**. מה זה עושה לנו? הקרנת סרט קצר מהמשחקים הגאים. סלון מול - סמטה אלמונית 3 תל אביב.

רביעי 20:30 | 17.12 **הבית הפתוח**. קבוצה חברתית לנשים: פעילות קריאה וכתביה בחנות הספרים "ילקוט". פרטים בדוא"ל nashim@joh.gay.org.il

שישי 22:30 | 19.12 **רשפונישים**. חוגגות את חנוכה בגעש. אלכוהול, שתיה וכיבוד חופשי כל הלילה, המקום ערוך לחורף 052-592876

ראשון 20:30 | 21.12 **"ברוכה הבאה - הגעת הביתה"**. מפגש לנשים חדשות בקהילה, מתלבטות וסקרניות. קרן היינריך בל, נחלת בנימין 24 ת"א. לפרטים נוספים: 054-204647 (עד)

רביעי 20:30 | 24.12 **הבית הפתוח**. קבוצה חברתית לנשים: חנוכה בקבוצת הנשים. פרטים בדוא"ל nashim@joh.gay.org.il

שישי 20:00 | 26.12 **מפגש חנוכה**. בשיתוף פורום הנשים של האגודה. תחרות הליבה הטעימה ביותר, סופגניות ביתיות, שירה בציבור. לפרטים נוספים: "יש עם מי לדבר" ימים א-ה' בין 5617236, 22:30-19:30

22:50 **יס פלוס**. Better than Chocolate

טלשי 20:30 | 30.12 **קבוצה חברתית לבנות +25**. הקבוצה החברתית של קליף חוזרת להיפגש לאחר הפגרה. המפגש ייערך בבית קרן היינריך בל, נחלת בנימין 24 ת"א.

פעם בשבוע

הבית הפתוח בירושלים: קבוצת הנשים חוזרת לפעילות שבועית, 02-6253191 שלוחה 144

ראשון 21:00 **ערב נשים ב"שלושים ומשהו"** להיטים ודאנס **23:00** כשרונות צעירות עולות לבמה ושרות. אבן גבירול 14 ת"א 03-6956718

טלשי **כדורסל נשים בחיפה**. יונת 053-710198

ערב נשים ב-CARPE DIEM. מונטיפיורי 17 ת"א. **20:30** **קבוצת הנשים של באר שבע נפתח מחדש!** הפעילויות יתקיימו בסניף האגודה ההומו-לסבית ברחוב הפלמ"ח 83, פינת הרצל, קומה א'. ניתן לפנות למיכל: 058-888170

רביעי מינרווה. ערבי דראג לנשים בלבד. אלנבי 98 פינת סמטת בית השואבה 20 ת"א 03-5666051

סבתא בר קפה. ערב סגור לנשים בשיתוף הפורום החיפאי. רח' הלל 1, הדר, חיפה.

שישי אימוני קבוצת הרובי. קבוצת רובי הנשים בתל אביב מזמינה נשים חדשות להצטרף לשורותיה. לפרטים והצטרפות: 054-204647 (עד)

מוצ"ש 22:00-20:00 גאים באוויר, אלי שרון, 91FM רדיו לב המדינה.

מקומות בילוי

מזרח בעיקר ללסביות, אלנבי 98 פינת סמטת בית השואבה 20 תל אביב, 03-5666051

אצל שוניה הומואים ולסביות מן הקהילה הרוסית, אבולעפיה 25 תל אביב

CARPE DIEM הומואים ולסביות, מונטיפיורי 17 תל אביב, 03-5602006

RAINBOW הומואים ולסביות, רמבי"ם 22 (מדרחוב נחלת בנימין) תל אביב, 03-5166535

הרצה 17 מעורב ופרנדלי. הרצה 17 (מאחורי תיאטרון גנה), יפו.

הק בעיקר ללסביות, הלל הזקן 6 תל אביב (מאחורי אלנבי 58)

משוגעת סטרייט פרנדלי. צהרי שבת לנשים. אבן גבירול 12 ת"א. 03-6094066

פועה ביסטרו פרנדלי כולם. יוחנן 3 שוק הפשפשים, ת"א. 03-6823821

תמוך שלשום בית קפה וחנות ספרים, סלומון 5 נחלת שבעה ירושלים, 02-6232758

לולו הבר הגאה והיחיד בירושלים, 053-840830

הווילה רוזה מפגש לכל אנשי הגליל, בכביש הראשי ראש פינה, 04-6801505

סבתא בר קפה כל יום ד' ערב סגור לנשים בשיתוף הפורום החיפאי. רח' הלל 1, הדר, חיפה

האסיפה הכללית של קל"ף ושוקחתן של החורף יתקיימו במהלך חודש דצמבר, על המועד המדויק תבוא הודעה בנפרד.

לפרטים: 054-204647

עריכת דין

משפחה והורות

■ המרכז להורות אחרת - שותפות בהורות בדרך אחרת, ליווי והדרכה מקצועיים לאורך כל התהליך והזדמנויות למפגש עם שותף/ה. 03-6916769

■ פורום הורות - מפגשים להגשמת הורות משותפת. 050-710062; 03-6056122

■ משפחה גאה - סדנאות וקבוצות מפגש להורים ולאלה שברך. 03-5271282

■ משפחה חדשה - ייעוץ וסיוע משפטי למשפחות חד מיניות. 03-5282798

■ מכון הטקסים החילוני-טקסי נישואים לסטרייטים, הומואים ולסביות חילוניים. 03-6127812

משולחן ההודעות של קל"ף

■ מתארגנת קבוצה חברתית לנשים מאזור השפלה (רחובות), נס ציונה והאזור). לפרטים והצטרפות: 052-243604

■ קליף זקוקה למנחות, מרצות ומרכזות סדנאות בכל תחום. לפרטים נוספים: 054-204647

■ מתארגן כנס פמיניסטי עצמאי בנושא פמיניזם אורבני. לפרטים, הצעות, ושיתוף פעולה: יערה 058-458800

■ מתארגנת קבוצה חדשה: זוג, 40 פלוס-מינוס, עם ילדים (5,9,18), מארגנות קבוצה לתמיכה בגידול וטיפול בילדים ומשפחה. ציפי: 055-385856

א'-ה' 18:15 יס פלוס

החל מ-4/12, הפרס הגדול At Home With The Braithwaites, שידור יומי של סדרת הדרמה על קורותיה של משפחת ברייתיווייט, כולל וירגיניה, הבת הבכורה, לסבית מוצהרת המאוהבת בשכנתה.

עו"ד עירא הדר מומחית לזכויות הומואים ולסביות

ייעוץ וסיוע משפטי לחברי/ות הקהילה בכל תחומי החיים, לרבות זוגיות, משפחה, הורות וזכויות אחרות

- הסכמים לחיים משותפים בין בני/בנות זוג
- הסכמים להורות משותפת
- אפוסטרופוסות לאמהות/אבות לא ביולוגיות/ים
- סיוע בהסדרת מעמד לבת-זוג מחו"ל
- צוואות וירושות
- יפוי כח דדיים
- חוזים בעינינם שונים
- מכירת/רכישת דירות

טלפון: 03-5280247 irna23@netvision.net.il

ארגונים, עזרה וסיוע

■ קליף - קהילה לסבית פמיניסטית. שדי יד לבנים 22, מקלט ציבורי 842 ת"א. טל: 03-7398816; פקס: 03-7399077; דוא"ל: Claf@gay.org.il; אתר: www.gay.org.il/claf

■ אגודת ההומואים, הלסביות, הביסקסואלים והטרנסג'נדרס בישראל - רח' נחלת בנימין 10, ת"א. טל: 03-5167234; פקס: 03-5167724; דוא"ל: sppr@012.net.il

■ הבית הפתוח למען הקהילה ההומו-לסבית בירושלים ולמען סובלות חברתית - מדרחוב בן יהודה 7, קומה ג'. טל: 02-6253191; פקס: 02-6253192; דוא"ל: joh@gay.org.il; אתר: www.gay.org.il/joh

■ הפורום החיפאי לקהילה ההומו-לסבית, טרנס ובי - רח' הלל 47 הדר, חיפה. טל: 04-8530348; פקס: 04-8536201; דוא"ל: forumhaifa@hotmail.co.il; אתר: www.gay.org.il/haifa

■ סניף האגודה בבאר שבע - רח' הפלמ"ח 82 פינת הרצל, קומה שנייה, באר שבע. 08-6654325; דוא"ל: aguda_bs@yahoo.com; אתר: www.geocities.com/negev_aguda/ גאים בגליל - סניף האגודה בגליל העליון. הירדן 11, קומה ג', קריית שמונה. טל: 04-6950690

■ הסניף האילתי של אגודת ההומואים הלסביות הבי והטרנס בישראל. טל: 08-6374704

■ האגודה לזכויות האזרח - רח' ביאליק 12 ת"א, 63324. עו"ד הדס תגרי: 03-5254162; עו"ד דן יקיר, בירושלים: 02-6521218

■ הקו הלבן לנשים - קו אנונימי ודיסקרטי לתמיכה והכוונה. ימי ד' 03-7325580. 9:30-23:30

■ בית דרוו - בית לנוער ההומו-לסבי טראנסג'נדר וביסקסואלי. 03-5162071; 03-5164621

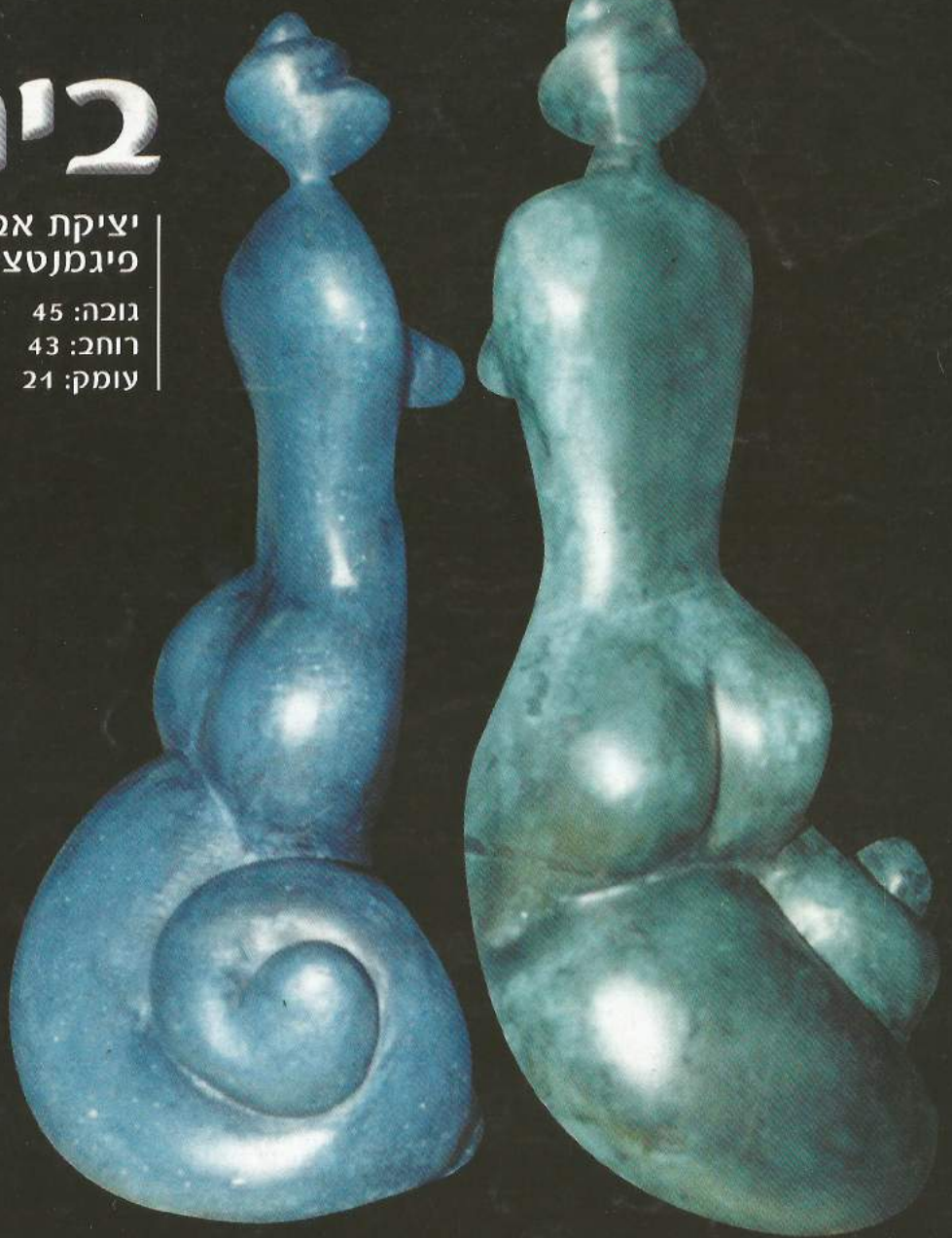
■ עמותת תהלי"ה - קבוצת תמיכה להורים של הומואים, לסביות וביסקסואלים. בת"א: 09-9587779; 02-5373675 (חנה); 02-5636513 (נירה); בחיפה: 04-8327702; בבאר שבע: 08-9915341

■ הוועד למלחמה באידס - רח' גאולה 10 א', קומה ג', ת"א. 03-5100520; 03-5160925; הסניף בירושלים: 02-5632227; הסניף בחיפה: 04-8237702

ביחד

יציקת אבן עם
פיגמנטציה

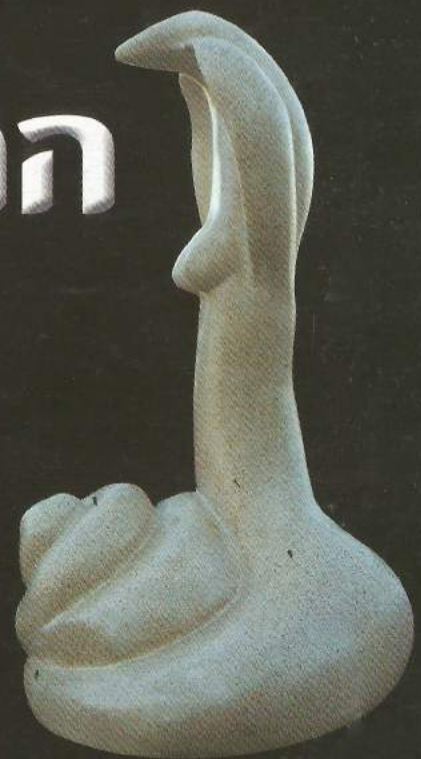
גובה: 45
רוחב: 43
עומק: 21

התפתחות

יציקת אבן
כפר גלעדי

גובה: 42
רוחב: 32
עומק: 24

שלומית קאופמן

לפרטים ניתן להתקשר למערכת פנדורה

pandora2003@walla.co.il